

Amicul Școalei

Revistă pedagogică culturală — socială.
Organul oficial al Revizoratului școlar al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pițic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partice. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

1 Decembrie 1918.

Unirea Ardealului și a Bănățului, cu țara mamă România, este cel mai mare eveniment în istoria poporului românesc. Și iată de ce. Ori câte jertfe a adus acest popor și ori câte acte mari a știut el să săvârșească, totuși n-a putut să obțină ceace îl muncea și frământa de veacuri. . . Aceasta s-a obținut nu mai în urma unirii celei mari din anul 1918. Actul săvârșit atunci a pus coroană la toate. S-a obținut cel mai bogat seceriș pe care l-am putut spera vre-odată.

Ziua de 1 Decembrie va rămâne deci cea mai măreață și mai glorioasă zi națională pentru noi Români.

În această zi sufletele noastre tresaltă de bucurie și mândrie națională, când ne reamintim de marele eveniment săvârșit la Alba-Iulia, istorica cetate alui Mihai Vodă Viteazul. Ne bucurăm, că o parte însem-

nată a neamului nostru a scăpat din sclăvie și s-a făcut România Mare. Ne mândrim apoi de curajul și elanul cu care acest neam a proclamat unirea tuturor Românilor sub un singur sceptru. Când sărbătorim pentru a noua oară marele eveniment al unirii cu patria mamă, România, în bucuria și entuziazmul nostru să aducem mai întâi laudă și mulțumită Providenței divine pentru că ne-a răsplătit așa de imbelșugat toate chinurile și jertfele noastre. Să întonăm apoi imnuri de laudă în memoria și onoarea tuturor aceluia, cari au contribuit la înfăptuirea acestei uniri. Iar noi să facem din nou juruință solemnă că vom păstra aceasta unire pe vecii vecilor. Așa să ne ajute Dumnezeu.

Marian Sasu.

Necesitatea educațiunii.

(după Parisot și Martin).

Educația poate desrobi pe individ de instinctele sale cele rele și-l poate face să dobândească acea libertate a corpului, fără de care noi suntem supuși — robiți — fără mijloace de apărare față de toate pericolele mediului fizic în care trăim; acea libertate intelectuală, fără de care sufletul nostru rămâne încătușat de superstiții, de rătăcirii cari îl fac sclav și în fine acea libertate morală, cu mult mai prețioasă decât cele două din urmă, care face din om un animal deosebit de brută. Avem prilejul să ne amintim frumoasa reflexie a lui Claudianus: „In sânul tău trăește un sclav nobil, căruia tu îi datorești libertatea“. E libertatea aceea despre care se exprimă așa de frumos Jules Payot, marele filozof francez: „Libertatea morală ca și libertatea politică, ca și tot ceea ce are o valoare în lumea aceasta trebuie să fie cucerită prin luptă îndărătnică, fără preget și fără încetare apărută. Această libertate e recompensa celor puternici, a celor dibaci și stăruitori. Nimeni nu e liber dacă nu merită să fie liber. Libertatea nu este nici un drept nici un fapt; este o răsplătă, răsplata cea mai înaltă, cea mai rodnică în fericire“.

(Educația voinții).

Dar atunci, e necesară intervenția educatorului la câștigarea acestei libertăți? Trebuie câștigată, se'nțelege, dar oare copilul nu și-ar putea-o însuși singur? Se pot aduce argumente serioase

în sprijinul acestei păreri. Și mai întâi, s'ar putea spune, noi prețuim pe drept, pe îndrăzizii cari s'au ridicat singuri, cari au câștigat bogății, onoruri, talente prin singurul mijloc al voinței lor. Copiii ridicați prin propria lor muncă ne sunt totdeauna simpatici, pentru că noi admirăm în ei calități rare de curaj, de stăruință și de forță morală. Dar, revenind, trebuie să o spunem acestea sunt calități prea rare, necunoscute în gloată, apanajul unei intime minorități și sunt puțini aceia cari se ridică prin ei-înșiși în felul acesta. Sunt rare excepții; cei mai mulți trebuie să se resemneze cerând altuia ajutorul pe care un caracter format în mod spontan nu li-l oferă...

Ah! dacă copilul ar fi din fire bun, dacă îndată după naștere ar fi însuflețit de cele mai nobile sentimente sau dacă măcar niște înclințe l-ar împinge din întâmplare a face binele, educatorul n'ar avea decât să lase natura să-și, urmeze singură calea; i-ar ajunge să asiste ca spectator fermecat la deschiderea facultăților la obârșie, cum admirăm primăvara eșirea noilor flori cari dela sine presară livezile și le împodobesc, fără ca mâna expertă a grădinarului să se amestece. Dacă admitem că copilul e bun dela sine sau capabil de a deveni prin el însuși bun, intervenția educatorului pare a fi un lux ne folositor.

Dar grădinarul n'ajunge să îmbunătățească el speciile, să producă flori mai frumoase, mai mari, mai mirositoare și fructe mai suculente? Corpul nostru pare a fi organizat în așa fel că se poate desvoldă în mod firesc, operă minunată prin aranjamentul și întocmirea părților sale și totuși rolul doctorului nu e inutil, nu e un lux, de care ne-am putea lipsi. Asemănător ar fi rolul educatorului, care folosindu-se de tendințele bune date de natură, le-ar desvoldă, le-ar conduce pentru a aduce un venit mai mare. El ar operă ca un grădinar; pe pădureții dați de natură, ar alfoi vlăstare selecționate, mulțumită cărora ar ajunge la rezultate mai bune și mai complete.

Trad. de Ger. Leu.
i.v. dir.

Privire în educația religioasă.

de inv. A. Dublea.

III.

1. D-zeu în evoluția conștiinței copilului.

Copilului nu-i trebuiesc multe dovezi. Dacă învățătorul este pentru el într'adevăr aceea ce ar trebui să fie; o puternică autoritate morală, atunci personalitatea lui este pentru elev cel mai puternic argument și tot cuvântul ce iese din gura lui, este adevărat și sfânt.

Mi-aduc aminte de un băiat, care a absolvat clasa a VI-a a școlii mele. Fără a-mi mai fi scris vr-odată în anul 1916, mă pomenesc cu o epistolă dela el, de pe frontul râului Stripa. Avea presimțul sorții sale.

În epistola scrisă în ajunul marelui atac rusăsc, n-a făcut altceva, decât că-mi multămește adânc pentru „binele cel mare” așa a zis el, ce i-l-am făcut atunci, când eu, învățătorul, am sădit în sufletul lui de școlar „credința creștinească”, căci așa zicea el: „în aceste zile grele, în pragul morții groaznice, numai în credința creștinească aflu mângâiere”.

2. Autoritatea morală a învățătorului.

Elevii buni, văd în învățătorul lor un ideal, un model viu de urmat și în multe privințe și imitează ei pe învățătorul lor. Și precum ar dori, să știe pe tatăl lor fizice mai tare decât alți oameni, așa pe învățătorul lor îl țin de cel mai învățat om. Dreptaceea pentru ca învățătorul să se poată bucura neîntrerupt de încrederea și iubirea elevilor săi, el trebuie să se știe învrednicit de aceasta, să se știe distinge, trebuie să aibă o înaltă calitate: *autoritatea morală*, care s-o poate câștiga numai prin integritatea caracterului său, prin concepțiile superioare ce le are asupra vieții și prin munca lui stăruitoare de a realiza aceste concepții în cercul activității sale.

Dacă elevii nu vor vedea în învățătorul lor un adevărat creștin, dacă îl vor auzi numai odată injurând, dacă vor vedea că faptele lui nu sunt în conformitate cu învățătura din școală, că judecă nedrept, că e parțial, că în acțiunile sale nu e condus de iubire curată, că să plictisește, că școala nu-l entuziazmează, nu-l însufletește, atunci ei nu-l vor iubi și nici încredere nu vor avea în el.

Un astfel de învățător, lipsit de autoritatea morală nu va putea educa. Ș'apoi să nu uităm, că la munca pentru educarea copiilor, pentru realizarea scopului școlii, este indispensabilă și colaborarea familiilor, a părinților elevilor.

Influența părinților este precumpănitoare la formarea moralității elevului. În mediul familiei primește copilul cele dintâi impresiuni morale și cele dintâi exemple.

Părinții au asupra copiilor o autoritate firească, pe care nici cei mai buni învățători n-o pot avea. Pentru aceea învățătorul trebuie să steie în bune relații cu părinții copiilor. Învățătorul nu numai în școală dar și afară de școală, în fața sătenilor trebuie să-și știe câștiga o autoritate morală și aici bine să băgăm de seamă, să nu confundăm autoritatea morală cu ceace să numește *popularitatea cuiva*.

Popularitatea nu e statornică. La popularitate poate să se ridice cineva și prin anumite interese vremelnice, pot fi acelea și interese particulare, printr'o campanie bine susținută în socie-

tate și din interpretarea greșită a activității, a intențiilor, a calităților cuiva.

Popularitatea se ridică și cade cu căderea intereselor ce au creat-o. Autoritatea morală fiind strâns legată de integritatea caracterului, de moralitatea acțiunii unei voinți condusă de adevărate interese generale umane, ea e și statornică. Condiția indispensabilă a autorității morale e *religiositatea și moralitatea*. Nu-mi pot inchipui un om cu autoritate morală fără ca acel om să fie și un om religios-moral, un bun creștin. Numai religiositatea și moralitatea îndreptățește pe cineva la autoritate morală. Unui învățător, care e contra Religiei, care nu are convingerea creștinească, nu mi-aș încredința copiii", a zis un țăran cu ocazia unei discuții asupra curentelor antireligioase.

Dacă copilul vede că părinții nu respectează pe învățătorul lor, nu-l iubesc, ba ce-i mai mult critică purtarea lui desaproabă și cea mai mică pedeapsă a elevului pentru rețința lui din școală, ușor se va înrădăcina în copil lipsa de respect către învățător, obiceiul lenii, al minciunii și al relei voințe. Când din contră copilul va vedea ca părinții laudă faptele învățătorului, dacă vede că raportul dintre părinți și învățător este dintre cele mai bune atunci și respectul copilului către învățător crește.

Învățații au recunoscut pedepșin importanța socială a învățătorului, când au zis că: „Oglinda viitorului unei națiuni este învățătorul” și că „Idealurile omenimei se aduc în ființă prin munca învățătorului”. Ca să ne aratăm demni de aceste înalte atribuții, trebuie să avem pururea în vedere adevărul constat și probat de toate timpurile, cumcă o națiune există și trăiește numai prin valoarea morală a culturii ei. Valoarea morală o dă culturii Religionea. Religionea dă viață culturii. Fără Religionea nu-mi pot închipui o cultură vie. Dreptacea dacă n-aș fi un prieten sincer al Religiei dacă n-aș fi însumi pătruns de aceea convingere religioasă, care voesc s-o deștept în elevii mei, — dacă mi-aș împodobi elevii cu învățăturile religioase numai din lux și nu mi-aș da seama, simțind însu-mi cumcă ei trebuie să-și asimileze învățăturile religioase chiar din adâncă necesitate organică, nu m'aș putea numi învățător”.

Orice ar zice creatorii diferitelor sisteme filosofice sau sociale. venite să-l întărească și să-l perfecționeze pe om cu excluderea Religiei creștine, omul nu poate avea alt ideal în viața pământească decât nizuința după perfecțiunea propovăduită de Mântuitorul. Spre aceasta îl îndeamnă și-l silește sufletul lui pornit dela Dumnezeu, cum dela D-zeu a purces și Isus Christos.

Nicicând nu s'a simțit atât de mult necesitatea Religiei ca în timpul de față. Războiul mondial a ruinat sufletele. O tristă probă de moralitate ne-a dat-o revoluția din toamna anului 1918. După prăbușirea regimului imediat a pornit jaful. Groaznică decepție morală!

(Va urma.)

Din jurnalul unui suflet chinuit!

Cireșii și-au scuturat de mult floarea. Și acum au început: încet, încet, să-și scuture frunzele galbene — ruginii.

E toamnă!!.. Pădurile sunt galbene și pustii, iar printre crengile, care odinioară se plecau fosnăind duios, acum, se vede un nesfârșit clopot cenușiu, pe care norii groși, plumburii plutesc purtați în voia vântului!

Din pomi se desprind frunze, care legănându-se, cad fără viață lângă trunchiul, care le-a născut!!

Natura moare, dar pământul se bucură, așteptând primăvara care va sufla o boare caldă pe tot cuprinsul și va spulbera pustiul zăpezii.

Eu nu mai aștept nimic!... Sunt o planetă stinsă, care rătăcesc prin haosul nemărginirii, care nu mai așteaptă nimic, nu mai crede'n nimic!! Imi pierd speranța, care se spulberă la adierea vântului rece al toamnei!!... Afară-i frig, ca și'n sufletul meu chinuit!! Trăiesc departe de lume, fără tine, fără visuri, fără speranțe. Am pierdut tot!! Toate năzuințele, toate plâsmuirile nevinovate de odinioară, zac acum acoperite de un strat gros de zăpadă. Pe ele sunt ghețării veșnice!!!

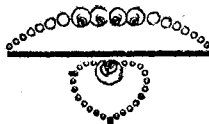
Nici când nu va mai luci pe cer un soare, care va topi zăpada și va face ca de sub ghețari, să se scurgă râuri, care va duce cu ele durerea!!!

Sunt singură și tristă!! Numai duduital focului din sobă tulbură liniștea de mormânt a camerei mele.

Afară-i frig, căci toamna-i pe sfârșite. Iarna încurând va pune stăpânire pe tot ce ochiul nostru vede. Numai tufănelele inflorite, dela geamul odăii, mai sunt în viață. Ele sunt singurele flori care sărută primii fulgi!!

Curând, vor muri și acestea ca și gândurile mele!!!

Mariana I. Hodoș
inv.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizaji.

Obiect: *Raport asupra cursurilor supraprimare.*

No. 3444—1927.

Invităm toate direcțiunile școlare să ne comunice cu reîntoarcerea poștei dacă funcționează la școlăle lor clasele V—VI și VII. arătându-ne precis numărul elevilor, după sex, pe clase precum și numărul orelor pe săptămână și numele învățătorilor, cari predau la aceste cursuri.

ad. No. 3265—1927.

Obiect: *Urgitarea rapoartelor cursurilor de adulți*

Urgităm rapoartele despre cursurile de adulți.

Nr. 3446/1927.

Obiect. *Achitarea abonamentelor la „Amicul Școliei”*

Către comitetetele școlare de stat din județ.

Indrumăm strict pe toate comitetetele școlare, care sunt în restanță cu plata abonamentului le revista oficială „Amicul Școliei” să achite imediat sumele cu cari dătoresc, căci prin nepăsarea lor a adus în cea mai mare incurcătura tipărirea revistei. De neexecutarea acestui ordin facem respunzătorii în prima linie pe domnii învățători secretari ai comitetetelor școlare.

No. 3445/1927.

Obiect: *Raport asupra atelierelor școlare.*

Toate direcțiunile să ne raporteze cu reîntoarcerea poștei ce fel de atelier funcționează pe lângă școală, arătându-ni-se în câte ore se predă pe săptămână respectiva indeletnicire, precum și numele măiestrului.

No. 2547/1927.

Obiect: *Locuitorii comunelor minoritare nu sunt scutiți de taxa pentru construcțiile școlare.*

Vă facem cunoscut că Onor. Minister cu ordinul No. 150820/1927 anulează hotărârea dată cu ord. 150810 din 22 Decemvrie 1926, prin care locuitorii comunelor minoritare erau scutiți de taxa pentru construcțiile școlare. Revizor, M. Sasu.

Cărți și reviste.

Au apărut :

Cunoștințe Folositoare Seria D. Nr. 18 Industria Materiilor Colorante de G. A. Florea, Profesor Chimist. Prețul lei 5.

Cunoștințe Folositoare Seria D. No. 19. Fotografia de locotenent M. Zapan, Licențiat în chimie. Prețul Lei 5.

Cunoștințe Folositoare Seria C. 28. Țara Bârsei de Nicolae Orghidan, Profesor. Prețul lei 5.

Cunoștințe Folositoare Seria C. No. 29. Vechiul Ținut al Sucevei de V. Ciurea, Profesor. Prețul lei 5.

Cunoștințe Folositoare Seria A. No. 37. Ficatul (Maiul) „Pancreacul și Boalele lor“ de Dr. M. Căhânescu. Prețul lei 5.

Cunoștințe Folositoare Seria A. No. 38. „Electroliza și Electrochimia“ de N. N. Botez, Profesor, Prețul lei 5.

De vânzare la principalele librării din țară.

A apărut No. 151 din „Biblioteca populară a Asociațiunii“ : „Gheorghe Cârțan“ de A. P. Bănuț. Schițe umoristice pline de duh. Cine vrea să cunoască pe legendarul „Badea Cârțan“ va face bine să citească această caracterizare a dlui Bănuț, care l-a cunoscut de pe când era student universitar la Budapesta. Broșura, care costă numai 5 lei, are și o fotografie reușită a lui Cârțan și o schiță : „Scrisoarea părintelui Reteveiu“. Se află de vânzare la librării și la Sibiu, „Astra“, str. Șaguna No. 6.

† IOSIF RAȚIU.

Rând pe rând ne părăsesc bătrânii noștri dascăli. Astfel în ziua de 26 Nov. a. c. a trecut la cele eterne, în etate de 67 ani, învățătorul penzionar Iosif Rațiu din comuna Beldiu. Adormitul a fost un învățător harnic și inimos, care și-a servit cu cinste și abnegațiune neamul său, aproape patru decenii. A lăsat în urmă 9 copii printre cari se numără : colegul Adrian Rațiu și Ion Rațiu, fostul redactor al revistei noastre. Transmitem deci îndurerei familii condoleanțele noastre sincere, iar mortului îi dorim să odihnească în pace.